

Korte studies in Mattheüs (38)

Uit Egypte geroepen (3)

We vervolgen vandaag onze studie naar het citaat van Hosea 11:1 in Mattheüs 2:16, *'Uit Egypte heb Ik Mijn Zoon geroepen.'* We proberen de vraag te beantwoorden hoe Mattheüs deze tekst kon toepassen op de Messias terwijl Hosea hem duidelijk bedoelde voor het volk Israël.

Een heel mooi en duidelijk voorbeeld van hoe de Messias en Zijn eigen volk samenvallen vind je in Psalm 80. Het zou me ook helemaal niet verbazen als Mattheüs juist ook deze tekst in gedachten heeft gehad toen hij schreef over de vlucht van Jozef, Maria en het Kind naar Egypte. Waarom er een duidelijke link van Hosea 11 naar Psalm 80 is, laat ik je aan het eind van deze studie zien.

Psalm 80 is een gebed om verlossing. In dat gebed herinnert Asaf de Heere aan Zijn machtige werk in de uittocht van het volk uit Egypte. Hier zit dus een linkje naar de tekst die we onderzoeken. Asaf deed dit met het beeld van de wijnstok.

'U hebt een wijnstok uit Egypte uitgegraven, de heidenvolken verdreven en hem geplant. U hebt een plaats voor hem bereid en zijn wortels doen inwortelen, zodat hij heel het land vulde. De bergen zijn met zijn schaduw bedekt geweest en zijn ranken waren als de cederbomen van God. Hij schoot zijn ranken uit tot aan de zee en zijn scheuten tot aan de rivier.' (Ps. 80:9, 12).

De wijnstok is Israël en wat een heerlijke wijnstok was dat. Hij vulde het gehele land en bracht vruchten voort. Het vervolg is minder mooi om te lezen. Er kwam een eind aan de schoonheid van deze wijnstok met zijn wijdvertakte ranken. In de verzen 13 en 14 lees je wat er is gebeurd. De Heere had de muren rondom de wijngaard waarin de wijnstok stond, afgebroken, zodat iedereen erbij kon en de vruchten kon plukken. Dat niet alleen, ook het zwijn kon de wijngaard binnen gaan en dat ploegde het veld met wijnstok en al om. Vervolgens maakte het wild gedierte een totaal einde aan de wijnstok door hem helemaal af te grazen, zodat er nog maar nauwelijks iets overbleef, niet meer dan een paar kale takken van dood hout.

Het gebed is om verlossing. Om Gods terugkeer naar deze wijnstok.

'O God, van de legermachten, keer toch terug; aanschouw uit de hemel en zie en bezoek deze wijnstok en de stam, die Uw rechterhand geplant heeft, en dat OM DE ZOON, Die U voor Uzelf gesterkt heeft.' (Ps. 80:15, 16)

Zie je dat? Het gebed tot God is om wederkeer tot Zijn volk, tot Zijn wijnstok en waarom? 'Om de Zoon!' Heere doet U het om Zijnentwil. Om Christus' wil. Vanwege de Messias. Dat is eigenlijk wat hier staat.

De Heere gebruikt door de profeet Jeremia hetzelfde beeld van de wijnstok.

'Ik had u toch geplant, een edele wijnstok, een geheel getrouw zaad; hoe bent u voor Mij dan veranderd in verbasterde ranken van een vreemde wijnstok?' (Jer. 2:22)

Het volk had de verwoesting, afgebeeld in de vernietiging van de wijnstok, helemaal aan zichzelf te danken. De wijnstok bracht vruchten voort waar de Heere niet om had gevraagd. De wijnstok was een verwilderde, uitheemse wijnstok geworden, die niet de zoete vruchten gaf, met welks doel de Heere hem had geplant.

Jeremia gaat er in 6:9 en 8:13 nog op door en ook Ezechiël gebruikt dit beeld van een wijnstok in 17:6-8. Hier ga ik nu aan voorbij.

Welke profeet gebruikt de wijnstok nog meer? Je raadt het waarschijnlijk al. Hosea.

'Israël is een weelderige wijnstok, hij brengt vrucht voor zichzelf voort. Naar de veelheid van zijn vrucht, heeft hij de altaren vermenigvuldigd.' (Hos. 10:1)

De wijnstok die God uit Egypte had overgebracht (Ps. 80:9; Hos. 11:1), zat vol met vruchten. De vruchten waren alleen niet voor God, maar voor zichzelf. De altaren werden wel opgericht naarmate de vrucht vermeerderde, maar die altaren waren niet voor de God Die hen verlost had. Het waren altaren voor de Baäls. Dát is de onderliggende reden waarom de eens zo mooie wijnstok werd ontworteld door de zwijnen en afgegraasd door de wilde dieren.

Asaf bad in Psalm 80 om Gods terugkeer en verlossing van Zijn volk. Hij kon dat alleen maar doen 'OM DE ZOON'. De Zoon is in Israël begrepen. Hij is een Israëliet. Hij is de ware Israël. In Hem zien we hoe Israël door God bedoeld is. Dáárom lezen we in Johannes 15 dat Hij de ware, de waarachtige Wijnstok is.

'Ik ben de ware Wijnstok, en Mijn Vader is de Landman [...]; blijf in Mij en Ik in u. Zoals de rank geen vrucht kan dragen van zichzelf, als zij niet in de wijnstok blijft, zo ook u niet als u niet in Mij blijft. Ik ben de Wijnstok en u de ranken; die in Mij blijft en Ik in hem, die draagt veel vrucht, want zonder Mij kunt u niets doen.' (Joh. 15:1-5)

De kern van deze woorden is: Ik in uw midden, Israël; en u in Mij als de ranken in een wijnstok. De Messias en Israël zijn één. Daarom kon Mattheüs Hosea 11:1 citeren en toepassen op Christus. Natuurlijk had Mattheüs ook Hosea 10 gelezen als hij Hosea 11:1 opschrijft. Hij wil niet anders dan dat we terugbladeren en de context lezen waaruit hij zijn citaat haalt. De link naar Psalm 80 is bij het lezen van Hosea 10:1 en 11:1 dan snel gemaakt.

Verlos Israël Heere: omwille van Uw Zoon, Die U uit Egypte hebt geroepen.